

УДК 378.011.3-051:377]:004

DOI <https://doi.org/10.33989/2519-8254.2020.8.239463>

ORCID 0000-0002-2260-971X

ORCID 0000-0002-2495-9289

ORCID 0000-0003-2403-0194

ПРИНЦИПИ ПРОЄКТУВАННЯ ЗМІСТУ ПРОФЕСІЙНО-СПРЯМОВАНОЇ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ПЕДАГОГІВ ПРОФЕСІЙНОГО НАВЧАННЯ

Валентина Оніпко,

докторка педагогічних наук, професорка, завідувачка кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Наталія Максименко,

асистентка кафедри ботаніки, екології та методики навчання біології Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка;

Віталій Литвин,

аспірант Полтавського національного педагогічного університету імені В. Г. Короленка.

У статті здійснено обґрунтування теоретичних та методичних засад модернізації змісту професійної освіти і навчання, охарактеризовано сучасні принципи проєктування змісту професійної освіти при підготовці майбутніх педагогів у галузі аграрного виробництва

На основ теоретичного аналізу та з урахуванням особливостей і вимог до інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва обрано критерії відбору та побудови змісту професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки педагогів професійного навчання: детермінації цього змісту структурою професійної діяльності і об'єкта (предмета) вивчення; функціональної повноти; мінімуму необхідного змісту; міждисциплінарного забезпечення та професійної доцільності; відповідності складності часові, відведеному на засвоєння змісту, встановленим методам; типовість; ефективність елементів організованого процесу підготовки для мотивації майбутніх фахівців до використання ІКТ у майбутній професійній діяльності; актуальності; відповідності змісту наявному навчально-методичному забезпеченню занять. Доведено необхідність використання запропонованих критеріїв як інструменту оцінки та відбору змісту, що вможливіє реалізацію поставлених цілей підготовки, формування інформаційної грамотності і професіоналізму сучасного педагога професійного навчання, які можна розглядати через синтез компетентностей, які містять наочно-методичний, психолого-педагогічний та ІКТ-складники.

Ключові слова: професійна освіта в галузі аграрного виробництва, майбутній педагог професійного навчання, принципи проєктування змісту професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва, зміст професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки.

Постановка проблеми. Зміни, що відбуваються в усіх сферах сучасної професійної діяльності, зростання соціальної ролі особистості, швидка динаміка розвитку техніки і технологій виробництва, інтелектуалізація праці, постійне оновлення предметів людської діяльності зумовлюють необхідність реформування системи професійної освіти, переосмислення її мети, оновлення організації навчального процесу, пошук нових підходів до формування змісту теоретичної і практичної підготовки фахівців. Професійна освіта є

одним із найдавніших інститутів, який виник в силу потреби суспільства у відтворенні та передачі знань, умінь навичок, підготовки нових поколінь до життя.

Зміст професійного навчання визначається змістом і формами трудової діяльності, науково-технічними та техніко-економічними чинниками. Сьогодні характеризується інтенсивним розвитком науки і техніки, впровадженням їх досягнень до всіх сфер людської діяльності. Це істотно змінює характер праці людини, веде до перетворення предмета, технології і засобів професійної діяльності. Предметом праці сучасного фахівця стає інформація, знаряддями – правила, інструкції, технологією – певна стратегія розв'язання виробничих завдань. У таких умовах на перше місце виходять завдання сприймання і переробки інформації, контролю, прогнозування і своєчасного прийняття рішень. Людині дедалі частіше доводиться виконувати професійні функції не безпосередніми фізичними діями, а мисленнєвим зусиллям; оновлення змісту освіти визначається тенденціями розвитку системи безперервної освіти (практико-орієнтоване навчання, вдосконалення інтелектуальної складової змісту підготовки, підвищення рівня інтеграції змісту тощо). Тому проблема змісту займає в дидактиці професійно-практичної підготовки фахівців аграрної галузі значне місце.

Потужний потенціал такої інтеграції для роботи з текстовою, числовою і графічною інформацією мають сучасні ІКТ в поєднанні з комунікаційними технологіями та Інтернетом. Розроблено спеціалізовані інформаційно-освітні й мультимедійні інтерактивні електронні освітні ресурси (ЕОР) для системи професійного навчання, лабораторні практикуми та атестаційні заходи, існує досвід і всі необхідні передумови для переходу до повноцінних електронних освітніх ресурсів (віртуальні лабораторії, професійні тренажери, системи адекватної оцінки знань, умінь і компетентностей), що потребує модернізації змісту підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва. Але, не зважаючи на їх переваги, прагнення підвищити якість освіти шляхом упровадження інноваційних перетворень на основі повсюдного застосування ІКТ в професійному навчанні в галузі аграрного виробництва України поки що залишається нереалізованим.

Метою дослідження є з'ясування основних принципів проектування змісту для забезпечення професійно-спрямованого елемента структури інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва.

Аналіз останніх публікацій та досліджень. Одним із важливих напрямів розвитку інформатизації освіти є нові комп'ютерні технології. Інтерактивність, інтенсифікація процесу навчання, зворотний зв'язок – помітні переваги цих технологій, котрі зумовили необхідність їх застосування у різних галузях людської діяльності, насамперед у тих, які пов'язані з освітою та професійною підготовкою. Нині помітно зросла кількість досліджень, предметом яких стало використання інформаційно-комунікаційних технологій у освітньому процесі. (В. Бикова, О. Бондаренко, В. Заболотний, Г. Козлакова, О. Міщенко, О. Пінчук, О. Шестопап та інші).

Застосування засобів ІКТ у формуванні професійних знань висвітлене в таких аспектах: інформатизації та комп'ютеризації навчального процесу (Р. Гуревич, Ю. Горошко, Ю. Жук, Н. Завізна, М. Кадемія, С. Раков та ін.); удосконалення комп'ютерної підготовки майбутніх фахівців (В. Гришин, М. Жалдак, Е. Машбиц, І. Роберт, Н. Тализіна та ін.); конкретні професійні аспекти підготовки майбутніх фахівців (Я. Булахова, М. Гладішева, Н. Макоєд, Н. Нурієв, Н. Падалко, З. Сейдаметов та ін.).

Також у процесі аналізу літературних джерел з'ясовано, що професійно-педагогічна освіта має вагому специфіку змісту та освітніх технологій, тому підкреслимо, що майбутні педагоги професійного навчання студентів спеціальності «Професійна освіта (Технологія виробництва і переробки продуктів сільського господарства)» мають бути готовими до системного застосування ІКТ у фаховій діяльності, оскільки ця спеціальність базується на двох складниках: 1) психолого-педагогічний цикл; 2) знання, уміння і навички, професійно важливі якості, необхідні для роботи в агропромисловому комплексі. Тому майбутні

педагогі мають оволодіти у процесі навчання професійними компетентностями, що дозволять їм успішно здійснювати робітничу підготовку фахівців з аграрних технологій.

Виклад основного матеріалу. Формування змісту освіти майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва здійснюється відповідно існуючих принципів і розроблених на їх основі критеріях відбору цього змісту. Цілісність та відносна самостійність педагогічного процесу забезпечені педагогічними принципами, які визначають його структуру, функціональність та технологічність. У професійній педагогіці під принципами навчання розуміють конкретні рекомендації щодо шляхів досягнення цілей навчання майбутніх фахівців на основі об'єктивно існуючих закономірностей (Овчарук, 2003). Ці рекомендації стосуються регулювання різноманітних аспектів дидактичного процесу, з'ясування провідних тенденцій навчання здобувачів освіти, розв'язання суперечностей процесу підготовки й умов досягнення успіхів у навчальних закладах. Принципи змінюються в залежності від соціального замовлення суспільства, вони регулюють реалізацію педагогічних законів, відображають особливості діяльності суб'єктів освітньої діяльності (Ковальчук, 2007).

На визначення принципів навчання мають значний вплив не тільки власне педагогічні, а й соціальні, філософські, психологічні та ряд інших закономірностей, тому під час їх обґрунтування необхідно також враховувати досвід різних дидактичних систем, філософські, психолого-педагогічні основи теорії пізнання, закономірності функціонування психіки людини та завдання формування особистості майбутніх фахівців. Основними принципами професійної освіти є: випереджувальний характер професійної підготовки; неперервність; фундаменталізація; інтеграція професійної освіти, науки і виробництва; рівний доступ до здобуття якісної професійної освіти різними категоріями населення; гнучкість і взаємозв'язок процесу професійного навчання з реструктуризацією та подальшим розвитком економіки і зайнятстю населення, розвитком різних форм власності; диверсифікація; регіоналізація професійної освіти; поєднання загальноосвітньої і професійної підготовки; стандартизація; єдність професійного навчання і виховання, екологізація, варіативність; індивідуалізація й диференціація (Загвязинский, 2001; Коваленко, 1995).

Наведемо приклад системи освіти, яка містить загальні, змістові, організаційні та методичні принципи професійного навчання. До загальних відносять принципи, яким підпорядковано всі елементи педагогічної системи, наприклад: природовідповідності, науковості, гуманізму тощо. Група змістових принципів відображає залежності ефективного навчання від цілей та змісту навчання, наприклад: цілеспрямованості; єдності науки, освіти і практики. Організаційні принципи засновані на закономірних зв'язках результатів навчання з організаційним порядком його здійснення; це принципи наступності й систематичності, диференціації та індивідуалізації, плановості й дисципліни. Методичні принципи професійної підготовки відображають причинно-наслідкові залежності між методикою і результатами навчання; до групи таких принципів належать: свідомості й активності, доступності й послідовності, наочності, інтенсивності тощо (Якимович, 2013).

Аналіз робіт у галузі дидактики дозволяє виділити названі більшістю авторів і найбільш істотні для проектування змісту професійно-спрямованого елемента структури інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва дидактичні принципи.

Принцип наочності передбачає використання при вивченні понять і теорій різних моделей, що відображають їх сутність, різноманітних ілюстрацій, демонстрацій, навчальних посібників, якісприяють успішному сприйняттю навчального матеріалу. Поєднання конкретного й абстрактного в навчанні містить виявлення взаємозв'язку досліджуваних реальних фактів, предметів, їх ознак і властивостей з абстрактними поняттями і їх теоретичним узагальненням. Особливо важливим є дотримання принципу наочності при викладанні дисциплін, які побудовані на високому рівні абстрагування, адже використання відеофрагментів, анімаційних роликів, інтерактивних демонстрацій дозволяє передавати в динаміці процеси і явища, недоступні традиційними засобами.

Принцип свідомості й активності відображає активну роль особистості майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва. Активність має бути спрямованою, перш за все, на процес самостійного надбання знань. Ефективне навчання неможливе без активної, зацікавленої освітньої діяльності студентів; дидактичний принцип свідомості й активності вимагає такої організації навчання, що формує стійкі пізнавальні потреби й готовність до активного оволодіння знаннями.

Принцип науковості зумовлює адекватне відображення досліджуваної дійсності, співвідношення навчального предмета й відповідної системи знань, розвитку у здобувачів вищої освіти умінь і навичок наукового пошуку, спирається на закономірний зв'язок між змістом науки і навчальної дисципліни та вимагає, щоб зміст навчання відображав об'єктивні наукові факти, поняття, закони, теорії.

Принцип доступності базується на тому, що навчання будують на рівні реальних навчальних можливостей здобувачів освіти; він впливає з вимог, вироблених тривалою практикою навчання, з одного боку, закономірностей вікового розвитку здобувачів освіти, організації і здійснення дидактичного процесу відповідно до рівня розвитку здобувачів, з іншого.

Принцип єдності змістової і процесуальної сторін навчання при відборі змісту освіти забезпечує односторонню предметно-наукову орієнтацію підготовки, передбачає врахування педагогічної реальності, пов'язаний із здійсненням конкретного освітнього процесу, що, в свою чергу, вимагає при проєктуванні змісту освіти врахування методики або технології його передачі і засвоєння.

Принцип гуманізації навчання та гуманітаризації змісту освіти пов'язаний зі створенням умов для активного творчого та практичного освоєння студентами загальнолюдської і професійної культури.

Принцип професійної спрямованості містить професійної підготовки як основи для забезпечення інформаційно-комунікаційного професійно-спрямованого елемента компетентності майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва, що така підготовка має бути безперервною й відображеною в змісті всіх дисциплін. Професійна спрямованість навчання дозволяє формувати цілісний світогляд здобувачів вищої освіти; принцип професійної спрямованості значною мірою підвищує потенціал підготовки фахівців щодо формування якостей особистості: поглядів, переконань, моральних норм, ціннісного ставлення до праці, професії. Цей принцип у обраному нами сегменті підготовки реалізується значно більш явно, тому що вдосконалення інформаційно-комунікаційної компетентності педагогів професійного навчання передбачено завдяки реалізації одного з двох її професійно-спрямованих елементів – педагогічного.

Названі принципи зумовлюють загальний напрям діяльності з проєктування змісту освіти фахівців, однак при відборі конкретного навчального матеріалу їх використання утруднене узагальненим характером, тому для відбору конкретного змісту професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки обраної категорії здобувачів вищої освіти, вважаємо необхідним провести аналіз наукової літератури з проблеми проєктування змісту освіти.

Зміст навчання – набутий суспільством досвід, який передається новим поколінням; він визначає тип освіти (загальна, професійна) та її вид (будівельна, сільськогосподарська, туристична тощо). Зміст професійного навчання зумовлений змістом і формами трудової діяльності, багатьма науково-технічними та техніко-економічними чинниками. Сьогодні характеризується інтенсивним розвитком науки і техніки, впровадженням їх досягнень до усіх сфер людської діяльності; це істотно змінює характер праці людини, веде до перетворення предмета, технологій і засобів професійної діяльності. Предметом праці сучасного фахівця стає інформація, знаряддями – правила, інструкції, технологією – певна стратегія розв'язання виробничих завдань. У таких умовах велике значення має реалізація завдання сприймання і переробки інформації, контролю, прогнозування і своєчасного прийняття рішень; фахівцеві дедалі частіше доводиться виконувати професійні функції не безпосередніми фізичними діями,

а мисленнєвою діяльністю; на перше місце виходять завдання сприймання й опрацювання інформації, тому проблема змісту займає в дидактиці професійно-практичної підготовки значне місце. Виходячи з того, що інформація охоплює практично всі компоненти компетентності (знання, уміння, досвід, норми й цінності), під змістом професійно-практичної підготовки розглядаємо систему знань і вмінь, які необхідні майбутньому фахівцеві аграрної галузі для здобуття досвіду виконання трудових функцій згідно з виробничими та загальнолюдськими нормами і цінностями. Зміст виробничого навчання визначається структурою виробництва і змінами всіх його складників, до яких належать суб'єкти (люди) та об'єкти праці (засоби та предмети праці), виробнича технологія і людська праця. Зміни предмета, засобів, технології обов'язково відображаються у змісті професійної підготовки фахівця; у процесі проектування змісту виробничого навчання необхідно використовувати образ професійної діяльності, основними компонентами якої є: предмет діяльності; суб'єкт діяльності; засоби діяльності; технологічний процес; трудовий процес.

Для освоєння професійної діяльності майбутньому фахівцеві необхідно засвоїти: знання про предмет; знання про засоби; знання про суб'єкт діяльності; знання про трудовий процес; знання про технологічний процес. Під час аналізу й проектування змісту професійної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва враховуємо, що результатом виробничого процесу є перетворення предмета діяльності на готову продукцію. Виробничий процес, своєю чергою, поділяється на технологічний і трудовий. Особливістю агротехнологічного процесу є взаємодія засобів праці з предметом праці, де реалізуються об'єктивні закони природи, незалежно від соціальних умов, в яких він здійснюється. Діяльність фахівця на виробництві передбачає трудові функції підготовки, виконання, контролю, тому під час професійної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва необхідно враховувати: стан предмета, результативну діяльність (виконання) щодо предмета; контроль предмета, засобів, суб'єктів, трудового та технологічного процесів для забезпечення професійно-спрямованого елемента структури інформаційно-комунікаційної підготовки.

У дослідженні Н. Петрової (Петрова, 1982) запропоновані такі критерії відбору професійно спрямованого змісту: критерій професійної значущості; критерій межпредметної значущості; критерій внутрішньо-предметної значущості; критерій розвитку образного, просторового мислення майбутнього фахівця; критерій відповідності змісту спеціальних предметів. Для розроблюваного в рамках дослідження інноваційного елемента інформаційно-комунікаційної підготовки поки не існує досить повно адаптованої або обґрунтованої системи критеріїв відбору змісту.

На основі аналізу, проведеного вище, а також враховуючи особливості та вимоги до інформаційно-комунікаційної підготовки, для забезпечення відбору та проектування змісту такої підготовки педагогів професійного навчання обираємо такі критерії:

- детермінації змісту освіти структурою професійної діяльності і структурою об'єкта (предмета) вивчення;
- функціональної повноти, відповідно до якого, педагогічна система не може ефективно функціонувати, якщо набір її елементів не є функціонально повним. Згідно з критерієм функціональної повноти, необхідно включати в зміст запропонованого елемента інформаційно-комунікаційної підготовки всі складові, необхідні для успішного функціонування фахівця, з використанням ІКТ (наприклад, якщо не розглядати в змісті питання однієї з найважливіших складових інформаційно-комунікаційних технологій – комунікаційної, підготовка фахівця не може вважатися ефективною, і такої не буде);
- мінімум необхідного змісту; згідно з цим критерієм досконалим є не той зміст навчального предмету, до якого нічого додати, а той, із якого нічого вилучити. Побудова змісту елемента інформаційно-комунікаційної підготовки з урахуванням критерію мінімуму забезпечить відбір навчального матеріалу з точки зору його інформаційної ємності, дозволить диференціювати глибину викладу окремих питань у залежності від їх методологічної та професійної значущості;

– міждисциплінарного забезпечення та професійної доцільності; складник критерію, що стосується міждисциплінарного забезпечення, визначає відповідність змісту курсу потребам спеціальної підготовки. Виконання її означає побудову змісту, що забезпечує створення в курсі системи понять, моделей і методів професійної діяльності. Застосування завдань, що мають міждисциплінарний характер, дає можливість інтегрувати предметні, педагогічні, загальнокультурні й інші знання і вміння. У результаті у здобувачів складається цілісна система професійних уявлень про використання засобів ІКТ в освітньому процесі. Друга частина критерію, що має відношення до професійної доцільності, передбачає відповідність змісту не лише цілям дисципліни, а й перспективам застосування отриманих знань у майбутній професійній діяльності, забезпечення можливостей для їх вдосконалення в процесі самоосвіти;

– відповідності складності змісту часові, відведеному на його засвоєння встановленими методами;

– типовість;

– ефективність елементів організованого процесу підготовки для мотивації майбутніх фахівців до використання ІКТ у своїй професійній діяльності; актуальності;

– відповідний зміст наявного навчально-методичного забезпечення занять обраному змістові.

Використання подібної системи критеріїв забезпечить, на наш погляд, ефективне проектування професійно спрямованого змісту забезпечення професійно-спрямованого елемента структури підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва і дозволить підвищити якість інформаційно-комунікаційного компонента підготовки. Запропонований нами перелік критеріїв може використовуватися як інструмент для оцінки та відбору змісту, що забезпечує поставлені цілі підготовки. На основі названих критеріїв відбору змісту, а також з огляду на вимоги до інформаційно-комунікаційної підготовки, нами розроблено зміст вибіркової дисципліни «Інформаційно-комунікативні технології навчання в галузі аграрного виробництва», що враховує необхідність професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх фахівців.

Висновки. Проведений аналіз дозволяє зробити підсумки теоретичного з'ясування особливостей проектування інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх фахівців для її відповідності вимогам діяльності педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва, що поставлені до викладачів галузевих (професійних, техніко-технологічних дисциплін). Оскільки теоретична специфіка психолого-педагогічного циклу утруднює включення професійно-спрямованих елементів інформаційно-комунікаційної підготовки в її зміст, результати констатувального етапу дослідно-експериментальної роботи підтвердили аналітичні дані, а також дозволили встановити факт усвідомлення здобувачами вищої освіти необхідності освоювати способи використання інформаційно-комунікаційних технологій у професійній діяльності. Існує також потреба вдосконалення інформаційно-комунікаційного складника підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва в освітньому процесі закладу, що доцільно здійснювати через реалізацію її педагогічного компонента шляхом поглиблення професійної спрямованості навчання. Аналіз літературних джерел дозволив стверджувати, що професійна спрямованість може розглядатися в двох напрямках: як професійна спрямованість особистості та професійна спрямованість навчання.

Підкреслюючи, що зазначені напрями відображають лише окремі аспекти проблеми професійно-спрямованої інформаційно-комунікаційної підготовки майбутніх педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва, у перспективі роботи будемо надавати перевагу професіоналізації – рішенню професійних завдань педагогів професійного навчання в галузі аграрного виробництва з використанням інформаційно-комунікаційних технологій.

ЛІТЕРАТУРА

- Вайнтрауб, М. А., Романова, А. М., Мося, І. А., & Білоконь, Я. Ю. (2015). *Модернізація змісту професійної освіти і навчання: теорія і практика*. Київ: ТОВ «НВП Поліграфсервіс».
- Загвязинский, В. И. (2001). *Теория обучения: современная интерпретация*. Москва: Академия.
- Коваленко, Н. Д. (1995). *Методы реализации принципа профессиональной направленности при отборе и построении содержания общеобразовательных предметов в высшей школе*. (Дисс. канд. пед. наук). Томский государственный педагогический университет, Томск.
- Ковальчук, В. В. (2007). Сутнісно-змістовна характеристика категорії «професійна компетентність» як показника рівня фахової підготовки студентів. *Проблеми інженерно-педагогічної освіти*, 18, 84-88.
- Краевский, В. В., & Хуторской, А. В. (2007). *Основы обучения: Дидактика и методика: Учеб. пособ.* Москва: Издательский центр «Академия».
- Леднев, В. С. (1991). *Содержание образования: сущность, структура, перспективы*. Москва: Высшая школа.
- Овчарук, О. (2003). Компетентності як ключ до оновлення змісту освіти. *Стратегія реформування освіти в Україні: Рекомендації з освітньої політики*. Київ: КІС.
- Петрова, Н. И. (1982). *Индивидуальный стиль педагогической деятельности*. Казань: Издательство Казанского университета.
- Пидкасистый, П. И. (Ред.). (2019). *Педагогика: учебник и практикум для академического бакалавриата* (4-е изд.). Москва: Юрайт. Взято из <https://urait.ru/bcode/431098>.
- Попков, В. А., & Коржуев, А. В. (2004). *Теория и практика высшего профессионального образования: учеб. пособ.* Москва: Академический Проект.
- Якимович, Т. Д. (2013). *Основы дидактики професійно-практичної підготовки*. Львів.

REFERENCES

- Kovalchuk, V. V. (2007). Sutnisno-zmistovna kharakterystyka katehorii «profesiina kompetentnist» yak pokaznyka rivnia fakhovoi pidhotovky studentiv [Essential and substantive characteristics of the category «professional competence» as an indicator of the level of professional training of students]. *Problemy inzhenerno-pedahohichnoi osvity [Problems of engineering pedagogic]*, 18, 84-88 [in Ukrainian].
- Kovalenko, N. D. (1995). *Metody realizatscii printcipa professionalnoi napravlennosti pri otbore i postroenii soderzhaniia obshcheobrazovatelnykh predmetov v vysshei shkole [Methods for implementing the principle of professional orientation in the selection and construction of the content of general education subjects in higher education]*. (PhD diss.). Tomskii gosudarstvennyi pedagogicheskii universitet, Tomsk [in Russian].
- Kraevskii, V. V., & Khutorskoi, A. V. (2007). *Osnovy obuchenii: Didaktika i metodika: Ucheb. posob [Basics of teaching: Didactics and methodology: Textbook]*. Moskva: Izdatelskii tcentr «Akademiia» [in Russian].
- Lednev, V. S. (1991). *Soderzhanie obrazovaniia: sushchnost, struktura, perspektivy [Content of education: essence, structure, perspectives]*. Moskva: Vysshaia shkola [in Russian].
- Ovcharuk, O. (2003). Kompetentnosti yak kliuch do onovlennia zmistu osvity [Modernization of the content of vocational education and training: theory and practice]. In *Stratehiia reformuvannia osvity v Ukraini: Rekomendatsii z osvitoi polityky [Education Reform Strategy in Ukraine: Recommendations on Education Policy]* (pp. 13-41) Kyiv: KIS [in Ukrainian].
- Petrova, N. I. (1982). *Individualnyi stil pedagogicheskoi deiatelnosti [Individual style of teaching]*. Kazan: Izdatelstvo Kazanskogo universiteta [in Russian].

- Pidkasisty, P. I. (Ed.). (2019). *Pedagogika: uchebnik i praktikum dlia akademicheskogo bakalavriata [Pedagogy: Textbook and Workshop for Academic Bachelor's Degree]* (4th ed.). Moskva: Iurait. Retrieved from <https://urait.ru/bcode/431098> [in Russian].
- Popkov, V. A., & Korzhuev, A. V. (2004). *Teoriia i praktika vysshego professionalnogo obrazovaniia: Ucheb. posob [Theory and practice of higher professional education: Textbook.]*. Moskva: Akademicheskii Proekt [in Russian].
- Vaintpaub, M. A., Romanova, A. M., Mosia, I. A., & Bilokon, Ya. Yu. (2015). *Modernizatsiia zmistu profesiinoi osvity i navchannia: teoriia i praktyka: Monohrafiia [Modernization of the content of vocational education and training: theory and practice: Monographs]*. Kyiv: TOV «NVP Polihrafservis» [in Ukrainian].
- Yakymovych, T. D. (2013). *Osnovy dydaktyky profesiino-praktychnoi pidhotovky: Navch.-metod. posib. [Fundamentals of didactics of professional and practical training: Teaching method. way.]*. Lviv [in Ukrainian].
- Zagviazinskii, V. I. (2001). *Teoriia obuchenii: sovremennaia interpretatsiia: Ucheb. posob [Learning theory: modern interpretation: Textbook]*. Moskva: Akademiia [in Russian].

PRINCIPLES OF DESIGNING THE CONTENT OF PROFESSIONALLY-ORIENTED INFORMATION AND COMMUNICATION FUTURE VOCATIONAL EDUCATION TEACHER TRAINING

Valentyna Onipko,

doctor of Pedagogical Sciences, Full Professor, Head of the Department of Botany, Ecology and Methods of Teaching Biology of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University;

Nataliia Maksymenko,

assistant at the Department of Botany, Ecology and Methods of Teaching Biology of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University;

Vitalii Lytvyn,

postgraduate student of Poltava V. G. Korolenko National Pedagogical University.

The article substantiates the theoretical and methodological principles of vocational education and training content modernization. It describes the modern principles of vocational education content designing for future vocational education teacher in the field of agricultural production training. Based on theoretical analysis and taking into account the features and requirements for information and communication future vocational education teacher in the field of agricultural production training, criteria for selection and construction of content-oriented information and communication teacher training are selected. They are the following: determination of this content by the structure of professional activity and object (subject) study; functional completeness; minimum required content; interdisciplinary support and professional expediency; compliance of the complexity of the time allotted for mastering the content with the established methods; typicality; the effectiveness of the elements of the organized training process to motivate future professionals to use ICT in future professional activities; relevance; compliance with the content of the existing educational and methodological support of classes. The necessity of using the offered criteria as a tool for evaluation and selection of content, which ensures the implementation of the training goals, information literacy, and professionalism of modern vocational education, which can be considered through the synthesis of competencies containing visual-methodical, psychological-pedagogical and ICT components.

Keywords: vocational education in the field of agricultural production, future vocational education teacher, principles of designing the content of professionally-oriented information and communication vocational education teacher in the field of agricultural production training, content of professionally-oriented information and communication training.